

Herman 2023
TOIMINTAKERTOMUS

TOINEN TOIMINTAKAUSI VUONNA 2023

ASKAISTEN KULTTUURIYHDISTYS HERMAN RY

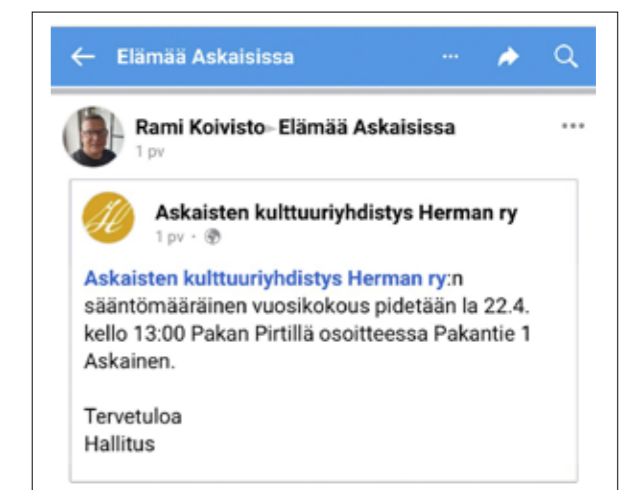

Askaisten kulttuuriyhdistys Hermanin ensimmäinen vuosikokous 22.2.2023 Pakanpirtillä.

Hermanin alkuvuoden 2023 toiminnasta on kerrottu ensimmäisen toimintavuoden toimintakertomuksessa. Tästä eteenpäin toimintakertomus kattaa aina kalenterivuoden.

Ensimmäinen vuosikokous

Hermanin ensimmäinen sääntömääräinen vuosikokous pidettiin 22. toukokuuta Pakanpirtillä. Paikalla oli yhteensä yhdeksän henkeä, ja Hermanilla kahvitarjoilu. Hermanin hallitus (Rami Koivisto, puheenjohtaja, Helena Kajander, varapuheenjohtaja, Anu Taivalkoski, sihteeri ja Kaisa Örn, tuottaja) sai jatkokauden, ja lisäksi hallitukseen valittiin uusi jäsen, Armi Vihervaara.

Kuvassa osa vuosikokoukseen osallistuneista, vasemmalta Elina Immala-Suomi, Kirsti Salovaara, Rami Koivisto, Anu Taivalkoski, Armi Vihervaara, Jenni-Elise Lehtovuori ja Kaisa Örn.

Askaisen Mannerlahden leirikeskus on avautunut yleisölle torstaina, jolloin paikalla alkavat Herman-päivät. Jo toista kertaa päivät ovat järjestämässä Kaisa Örn (vas.) ja Helena Kajander.

Askaisissa voi perehtyä ruoan ja ruokailun historiaan

Kaksipäiväiset Herman-päivät tutustuttavat kävijänsä niin säätyläistön nautintoihin kuin Louhisaaren linnan reseptikokoelmaan.

Ann-Mari Rännikkö
TSMASKU

Kun aiheet koskettavat kaikkia ja esiintyjät ovat oman alansa asiantuntijoita, ei voi syntyä kuin kiinnostavia luentoja ja työpajoja. Juuri tällä reseptillä on valmistettu tämän vuoden Herman-päivät Maskun Askaisissa.

Viime vuonna Vuoden kyläksi valittiin Askainen on lähes kaikille suomalaisille tuttu ainakin Louhisaaresta, Ritariipaitosta, Mannerheimistä ja Flemingistä. Aktiiviset kyläläiset eivät kuitenkaan ole jättäneet menneeseen, vaan Askaisissa ideoidaan koko ajan uusia tapahtumia, vanhaa kunniotetaan. Niin kuin nyt toista kertaa järjestettävät Herman-päivät.

– Viime vuonna teemana oli laajasti ottaen vanhat rakennukset ja asuminen, nyt ruoka

ja ruokailukulttuuri. Molemmat ovat asioita, jotka koskettavat meitä kaikkia, sanoo Kaisa Örn, yksi Kulttuuriyhdistys Hermanin jäsenistä ja päivien aktiivista.

Jotakin askaislaisten tekemisen riipyydestä kertoo muun muassa se, että Kulttuuriyhdistys Herman perustettiin helmikuussa 2022 ja vielä samana kesänä koettiin ensimmäiset Herman-päivät.

Nimellä yhdistys on saanut Herman Klauppolka Flemingin (1609–1673) mukaan. Hän oli se Fleming, joka rakennutti nykyisen Louhisaaren kartanolinnaa ja Askaisen kirkon, valotta puolestaan toinen yhdistysaktiivi, helsinkiläisaskaislainen Helena Kajander.

Pääkaupungista alan perin koonaa pakoon Askaisiin tullut Kajander on viihtynyt pääkaupungilla niin, että kesämökis-

tä on tullut hänelle etätöiden tekemisen myötä toinen koti. Kotituntemusta on luonnollisesti auttanut se, että hänen isänpuoleinen sukunsa on kotoinen Askaisissa ja hän itse on erittäin kiinnostunut paikallishistoriasta.

– Täällä on paljon yhdistyksiä ja niissä aktiivisia tekijöitä. Kulttuurikenttä on kuitenkin avara ja tekemistä riittää. Hermanin yksi perusajatuksista on tuoda oman kylän kulttuuria ja historiaa nykypäivän taakseen tekemällä niitä hieman eri kulkemista, Helena Kajander sanoo.

Ja kulkua on löytynyt, sillä tämän vuoden Päivät alkavat torstaina kello 14 Askaisen Mannerlahdessa, krevi Carl Robert Mannerheimin perheeseen rakennuttamassa ja vuonna 1874 valmistuneessa Uusi Hannula -kartanohuvissa.

Nykyisin Maskun seurakunnan omistama ja Mannerlahden leirikeskus nimellä tunnettu kartanohuvi tarjoaa poltkeuksellisen historialliset puitteet käsitäjä Janne Raution haarnolle suomalaisesta villikalaista. Nostalsalaisen Perinapata -yhtyeen kaikki ja biologi Päivi Lehtonen pitää juurileipätyöpajassa Mannerlahdessa samana päivänä kello 16.

Herman-päivien toisena päivänä eli perjantaina tapahtumat keskittyvät puolestaan Louhisaaren kartanolinnaan. Siellä luentoa aloittaa kello 12.30 uusia kaupunkilainen museolehtori, kartanovaltuu-

Nykyisin Maskun seurakunnan omistama Mannerlahden leirikeskus on rakennuttanut alkoinaan kreivi Carl Robert Mannerheim. Kartanohuvulla puutarhoineen valmistui vuonna 1874 ja oli nimeltään Uusi Hannula.

”Täällä on paljon yhdistyksiä ja niissä aktiivisia tekijöitä. Kulttuurikenttä on kuitenkin avara ja tekemistä riittää.”

Helena Kajander
Yhdistysaktiivi

riin perehtynyt historiotti ja Tiina Hero, jonka aiheena on Suomalainen säätyläistö nautintojen parissa.

Hänen jälkeensä FT Charlotte Cederbom kertoo 1700- ja 1800-lukujen ruokaohjelmista, muun muassa Louhisaaren linnan reseptikokoelmasta. Päivän päättää Nazentallin museon museoassistentti Ulla Clerc aiheenaan Peltä ja pöytäliina -astioita mööhen käytyä.

Herman-päivät toteutuvat, koska meillä on hyvät yhteistyökumppanit, muun muassa Maskun kirkko, seurakunta ja Suomen kansallismuseo. Niin,

ja joukko aktiivisia Kulttuuriyhdistys Hermanin jäseniä, kiittelevät Kaisa Örn ja Helena Kajander, ja aivan selvästi jäivät suunnittelemaan jo ensi vuoden teemaa.

→ Herman-päivät, 20.7. Mannerlahti, Mannerlahdentie 21, Askainen ja 21.7. Louhisaaren kartanolinna, Louhisaarentie 244, Askainen.

→ Maskuun kutsutaan työpajan ilmoittautumiset askainenherman@gmail.com. Louhisaaren leirikeskus museon 90220pääsyneku.

Louhisaaren linna on Herman-päivien toisen tapahtumapäivän päänäyttämö.

Turun Sanomat 18.7.2023.

Herman-päivät

Herman järjesti Herman-päivät 20.–21.7. Tämä Hermanin vuoden päätapahtuma järjestettiin nyt toista kertaa. Päivien teemana oli *Ruoka – arkea, juhlaa ja historiaa*.

Ensimmäisen päivän (torstai) ohjelma järjestettiin Askaisen Mannerlahdessa ja päivän otsikkona oli *Leipä ja kala*. Ensin Janne ”kalatalousministeri” Rautio luennoi otsikolla *Suomalainen villikala*, ja luento oli kuuntelemassa noin 30–40 henkeä.

Sen jälkeen ravintolakokki, biologi Päivi Lehtonen Perinnepadasta piti kolmen tunnin työpajan juurileivän valmistuksesta otsikolla *Juurileivän valmistus, länsisuomalainen ohut ruisreikäleipä*. Työpajaan mahtui mukaan 15 ensimmäistä ilmoittautunutta. Työpajan hinta oli 10 euroa, josta Hermanin jäsenet saivat pienen alennuksen. Mukaan työpajasta sai tietysti leipomansa ruisleivän sekä pienen koosteen ruisleivän historiasta.

Herman piti viime vuoden tapaan omaa pop-up-kahvilaa Mannerlahden salissa. Kahvi ja leivonnaiset maistuivat kävijöille.

Toisen päivän (perjantai) ohjelma järjestettiin Louhisaaren kartanolinna. Päivän otsikkona oli *Parempaa pöydässä*, ja linnan juhlasalissa oli kolme luento. Ensimmäisen esityksen piti museolehtori, Tea Champion, FM Tiina Hero otsikolla *Suomalainen säätyläistö nautintojen parissa*. Toisena luennoi FT, tutkija ja opettaja, Historiska recept -projektin toimittaja SLS, Charlotta Cederbom aiheenaan *Historiska recept: 1700- ja*

Herman Päivät

RUOKA
ARKEA, JUHLAA
JA HISTORIAA
20.–21.7.2023

ASKAISTEN KULTTUURIYHDISTYS HERMAN RY

Herman-päivien 2023 ohjelmaesitteen kansi.

Juurileipätyöpajan osallistujia ja valmiita ruisleipiä. Työpajan vetäjä Päivi Lehtonen edessä vasemmalla.

Vakka-Suomen Sanomat 21.7.2023.

1800-lukujen ruokaohjeet, kotikonstit ja niksit. Kolmantena esiintyjänä oli Naantalın museon museoassistentti Ulla Clerc otsikolla *Peltiä ja posliinia – Astioita moneen käyttöön*. Kahdella ensimmäisellä luennolla juhlasali on täynnä, ja osa joutui kuuntelmaan luentoja eteishallin puolelta. Viimeisellä luennolla myöhään iltapäivällä oli jo vähän väljempää.

Tasavallan presidentti Sauli Niinistö perheineen vieraili sattumalta tänä perjantai-iltapäivänä Louhisaaressa. Heidänkin mukaansa lähti Herman-päivien esite.

Herman-päivien juurileipätyöpaja oli maksullinen. Louhisaaren kartanolinnan kolmeen luentoon vaadittiin museon pääsymaksu tai Museokortti.

Osa luennoitsijoista oli maksullisia. Kaikille luennoitsijoille Herman antoi lahjaksi Askaisten Prännärin kahvia ja fudgea Louhisaaren lasten postikortin kera kiitokseksi ja muistoksi Askaisten kylältä.

Herman-päivien ohjelmasta tehtiin ennakkoon kattava nelisivuinen esite, josta oli saatavana sekä paperinen että sähköinen versio (pdf).

Herman-päivät saivat julkisuutta *Turun Sanomissa*, jossa ilmestyi koko sivun ennakkojuttu, sekä *Vakka-Suomen Sanomissa*, jossa oli koko sivun juttu Mannerlahden Kala ja leipä -päivästä. Myös *Aamuset*-lehdessä oli päivästä lyhyt ennakkobuffi. Facebook-sivuillaan tapahtumaa mainosti ainakin Louhisaaren kartanolinna.

Herman-päivät päättyivät perjantai-iltana pieneen juhlaan Louhisaaressa. Iltaa suosi kesäisen kaunis sää. Yhteistyökumppaneille ja luennoitsijoille tarjottiin ruokaa, jonka valmisti merimaskulainen The J. J. de Nier Food Experience. Myös kuohuviinimaljoja nostettiin viime vuoden tapaan yksityishenkilön lahjoituksen mahdollistamana.

6.8. Hermanin hallitus piti päätöspalaverin Herman-päivistä. Tunnelmassa oli onnistumisen tuntua, ja kiittävää palautettakin olimme jo saaneet. Ensimmäisestä vuodesta oli viisastuttu vielä paremmaksi. Ruodittiin läpi isojen linjausten aikataulua, kuten ohjelman saamista valmiiksi hyvissä ajoin sekä hiottiin pieniä, mutta tärkeitä käytännön asioita itse Herman-päivien aikana. Tekemättä jäi ruokamuistojen koonti esimerkiksi vihoksi. Kerättynä on jo jonkin verran materiaalia, vanhoja reseptejä ja makumuistoja Askaisista.

Muita tapahtumia ja tekemisiä

Keväällä 2023 Herman toteutti ikäihmisille tarkoitetun Muistelukaverin pilottiprojektin, josta Anu Taivalkoski teki opinnäytetyön (kulttuurintuottaja YAMK) Seinäjoen ammattikorkeakoululle.

Anu Taivalkoski ja Helena Kajander haastattelivat yhdessä kolmea eri askaislähtöistä muistelijaa heidän kotonaan Askaisissa, Maskussa ja Merimaskussa. Neljännessä tapaamisessa Askaisten Holvilla oli kaksi muistelijaa, ja haastattelemassa oli myös Kaisa Örn.

Kaikki pilottiprojektissa mukana olleet muistelijat olivat tyytyväisiä, että lähtivät mukaan projektiin. Tapaamisissa saimme myös vanhoja valokuvia tallennettavaksi Hermanin arkistoon.

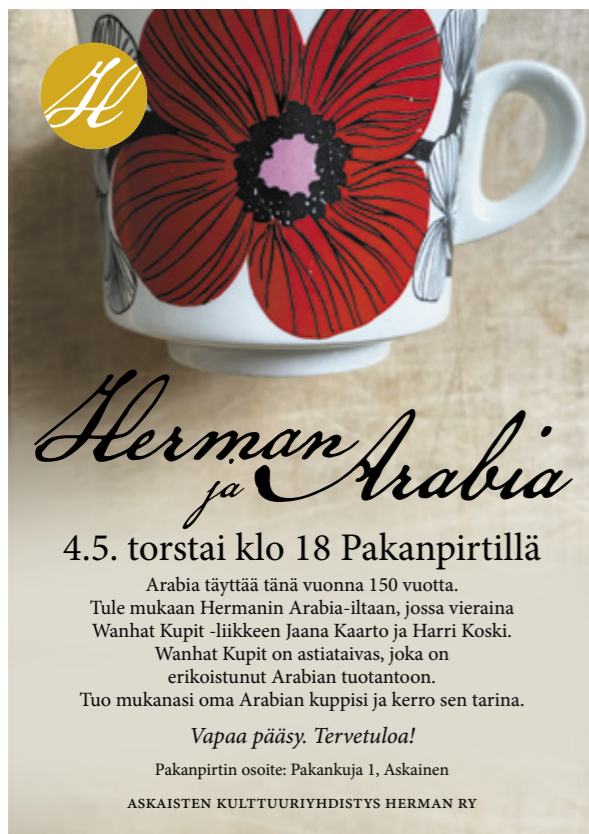
Hermanin pop-up-kahvila Mannerlahden salissa. Kaikki suolaiset ja makeat leivonnaiset olivat itse tehtyjä ja kahvi Askaisten Prännärin.

Tiina Hero luennoimassa suomalaisesta säätilyästä nautintojen parissa Louhisaaren kartanolinnan kolmannen kerroksen juhlasalissa 21.7.2023

Herman-päivien luennoitsijoita, yhteistyökumppaneita ja hermanilaisia 21.7.2023 Louhisaaren kartanolinnan kesäillalla.

Ilta Arabian 150-vuotisjuhluvuoden kunniaksi.

Keväällä vierailimme myös Maskun seurakunnan Ikäihmisten kohtaamispaikka-tilaisuuksissa Askaisten seurakuntatalolla. Muistoja ja muisteltavaa vanhoilla ihmisillä kyllä olisi, ja etsintä uusien muistelemisesta ja muistojen tallentamisesta innostuneiden ikäihmisten löytämiseksi jatkuu vuoden 2024 aikana.

Herman ja Arabia

Huhtikuussa Herman järjesti 4.5. Pakanpirtillä Herman ja Arabia -illan Arabian 150-vuotisjuhluvuoden kunniaksi. Vieraina illassa olivat Wanhat Kupit -liikkeen Jaana Kaarto ja Harri Koski. Mukaan sai tuoda oman Arabian kuppinsa ja kertoa sen tarinan. Ilta oli onnistunut, oli väkeä sekä kauniita vanhoja astioita ja tarinoita niistä. Hermanilla oli tilaisuudessa kahvitarjoilu.

Herman ja Helatanssit

17.5. Herman järjesti Helatanssit Hannulan tilan vanhalla vaunuvajalla ja piti kanttiinia. Tyyli ja levytanssimusiikki oli poimittu 1950-luvulta. Helatorstain aatto oli harvinaisen kylmä ja väkeä oli vähänlaisesti. Kokeusta saatiin kuitenkin tanssien järjestämisestä.

Mannerfest ja kahdet markkinat

Herman osallistui sunnuntaina 28.5. yhteistyössä Maskun seurakunnan kanssa Mannerfest-juhlaan (Mannerlahti 150 vuotta). Hermanilta oli pyydetty juhlaohjelmaan kesän 2022 Herman-päivien luentoa. Saimme jär-

Tiina Kaarto ja Harri Koski Wanhat Kupit -liikkeestä.

Jokaisella kupilla ja kannulla on oma tarinansa.

jestettyä luennoitsijaksi tällä kertaa taidehistorian maisteriopiskelija Henrika Solinin, joka kertoi juhlayleisölle kartanoelämästä 1800- ja 1900-luvun taitteessa.

Samana sunnuntaina vietettiin myös Louhisaaren Maalaismarkkinoita, johon Herman osallistui samalla teltalla Askaisten kylän muiden yhdistysten kanssa. Hermanin myyntituotteita olivat askaislaisittain plätit (letut), juotavapullot (limonadit) ja möllipussit (karamellipussit). Varsinkin plätit menivät viileällä säällä hyvin kaupaksi. Plättitaikina tilattiin Irmeli ja Pertti Veräjänkorvalta, ja teltalla plättejä muurinpohjapannulla paistoivat Rami Koivisto ja Jenni-Elise Lehtovuori.

Marskin markkinoilla 10.6. Askaisten torilla Hermanilla oli myös plättien myyntiä. Plätinpaistajana oli nytkin Rami Koivisto.

Iltatori

Herman järjesti Iltatorin 14.6. Askaisten torilla. Sää oli kesäisen helteinen ja ilta onnistunut. Myyntipaikat olivat ilmaisia, ja paikalla oli yhteensä 13 myyjää. Herman piti iltatorin kahvikioskia itselevotuin kahvileivin.

Yhteistyökumppanit

Hermanin yhteistyökumppaneita olivat vuoden aikana Louhisaaren kartanolinna/Suomen kansallismuseo, Maskun kunta, Maskun seurakunta, Naantalain museo, Svenska litteratursällskapet i Finland ja Askaisten kyläyhdistys.

Kylmänkolea helatorstain aaton sää ei ollut suotuisin keväisille ulkoilmatansseille.

Kesäillan lämmin poutasää palkitsi iltatorilaiset.

Juhla lasimestari Märten Thomassonin kunniaksi.

370-vuotisjuhla

Maskun kunta ja seurakunta järjestivät 10.12. Askaisten kirkossa kirkon ikkunaston 370-vuotisjuhlan. Herman osallistui tapahtumaan hoitamalla tilaisuuden mainontaa. Juhlaesitelmän piti arkeologian professori Georg Haggren otsikolla *Askaisten kirkon ikkunasto – lasimestari Märten Thomassonin taidonnäyte 370 vuoden takaa*. Väkeä paikalla oli viitisenkymmentä. *Vakka-Suomen Sanomat* julkaisi Hermanin laatimasta tiedotteesta ennakoitun, ja itse juhlasta oli myös laaja artikkeli lehdessä.

Varat

Toukokuussa Herman sai Maskun kunnan hyvinvointilautakunnan kulttuurityötä tekevien yhdistysten avustuksen (700 e), joka mahdollisti kesän Herman-päivien toteuttamisen. Syyskuussa Herman sai Maskun kunnalta viisi vapaalippua Turun vuotuisille kirjamesuille.

Hermanin jäsenmaksu vuodelle 2023 oli 20 euroa. Toimintakauden lopussa Hermanilla oli 22 jäsentä.

Oma varainhankintatuote jäi toteuttamatta, vaikka ideoita vuoden aikana oli useita. Varainhankintaa tehtiin kuitenkin enemmän kuin ensimmäisenä toimintavuonna. Herman osallistui myyntituotteilla Louhisaaressa Maalaismarkkinoille ja Marskin markkinoille. Herman piti kahvilaa Helatansseissa sekä Iltatorilla, ja Herman-päivien Mannerlahdessa Hermanilla oli isompi pop-up-kahvila.

Tapahtumista tiedottaminen

Herman tiedotti tapahtumistaan seuraavilla tavoilla: Hermanin kotisivut ja Facebook-sivut, Elämää Askaisissa Facebook-sivut sekä lähikuntien Facebook-sivut, Yhdistykset-palsta/*Vakka-Suomen Sanomat*, mainokset Askaisten Marskin torin ilmoitustaululla ja Askaisten Holvilla. Muistelukaveri-projektista kerrottiin *Askaste-laine*-lehden numerossa 13.

Kokoukset ja muu yhteydenpito

Hermanin hallitus kokoontui vuoden aikana virallisesti kuusi kertaa. Tapahtumien suunnittelua varten pidettiin myös useita epävirallisia tapaamisia hallituksen jäsenten kesken. Vilkas ja tiivis whatsapp oli tärkeä kanava pitkin vuotta. Huhtikuussa pidettiin palaveria kesän Herman-päivistä Camilla Anderssonin ja Nea Pälän kanssa Louhisaaressa kartanolinnassa.

Yllätysyhteys sukulaiselta

Syksyllä Herman sai yllättäen sähköpostia Ruotsista. Sähköpostia lähetti Carl Fredrik Holterman, jonka iso-isän isoäidin isoisän isoisä oli Herman Fleming. Aika vaikuttava yhteydenotto kulttuuriyhdistys Hermanille. Tätä mielenkiintoista yhteyttä koetamme pitää yllä, ja toiveena olisi saada Holterman vierailemaan tänne Askaisten kylälle ja sukunsa maille Louhisaaressa.

Vakka-Suomen Sanomat 7.12.2023.

Herman ry:n hallitus 2023:

Rami Koivisto, Helena Kajander, Anu Taivalkoski, Armi Vihervaara ja Kaisa Örn.
Toimintakertomuksen teksti ja valokuvat: Helena Kajander

ASKAISTEN KULTTUURIYHDISTYS HERMAN RY